

-Ife tiyenera kupita kwa Mulungu mu njira ya Mulungu yekha.

PHUNZIRO LA 34

1. Kuchokera pa phiri la Sinayi, kodi Mulungu anapereka chiyani kwa a Isirayeli?
-Malamulo khumi.
2. Kodi chifukwa chiyani Mulungu yekha ndi amene ayenera kukhala Mulungu wathu?
-Chifukwa chakuti kuli Mulungu m'modzi yekha.
-Chifukwa chakuti kulibenso Mulungu wina.
3. Kodi chifukwa chiyani sitili oyenera kuti tidzipanga zinthu zomufananizira Mulungu?
-Chifukwa chakuti Mulungu ndi mzimu.
-Chifukwa chakuti Mulungu sawoneka ngati munthu, kapena nyama kapenanso mbalame.
4. Kodi chifukwa chiyani ife tiyenera kulilemekeza dzila la Mulungu?
-Chifukwa chakuti dzina la Mulungu ndi Mulungu ndi chimodzimidzi.
-Chifukwa chakuti dzina la Mulungu ndi Mulungu ndi zimodzi.
5. Kodi chifukwa chiyani tiyenera kupuma tsiku limodzi pa sabata?
-Chifukwa chakuti Mulungu analenga dziko la pansu ndi kumwamba pa masiku asano ndi limodzi, ndipo anapuma pa tsiku lachisano ndi awiri.
6. Kodi chifukwa chiyani tiyenera kuti tidziwalemekeza bambo ndi mayi athu?
-Chifukwa chakuti Mulungu anatipatsa ife bambo ndi mayi athu kuti adzitilera.

7. Malingana ndi Mulungu kodi akuti tachita chiyani tikamuda munthu wina?

-Ndiye kuti tamupha munthuyo.

8. Malingana ndi Mulungu kodi akuti tachita chiyani ngati tikumuyang'anitsitsa munthu wina, ndikumukhumbira ti-tachita naye chigololo?

-Ndiye kuti tachita naye kale chigololocho.

9. Malingana ndi Mulungu kodi akuti tachita chiyani ngati tikuganiza zakuba chinthu cha munthu wina? –Ndiye kuti tamubela kale munthuyo.

10. Malingana ndi Mulungu kodi akuti tachita chiyani ngati tikudziwa zowona ndikulephera kunena zowonazo?

-Ndiye kuti tikunama.

11. Kodi chifukwa chiyani Mulungu akuti ife tisamazifune zinthu zimene anthu ena alinazo?

-Chifukwa chakuti Mulungu mwini ndi amene wazipereka zimenezo kwa anthu enawo.

12. Kodi Mulungu akuti chiyani ngakhale titaŵamvera malamulo onse a Mulungu, ndikusalimvera lamulo limodzi lo-kha?

-Mulungu akulankhula kuti ndi chimodzimodzi ndi kusaŵamvera malamulo ake onse.

13. Kodi chilango chophwanya malamulo khumi a Mulungu ndi chotani?

-Imfa mu nyanja ya moto wosatha.

14. Kodi malamulo a Mulungu ali ngati kalilole mu njira yanji?

-Amatiwonetsa ife machimo athu.

-Amatithandiza ife kuti tidziŵawona machimo athu.

14-Ambuye anamuwuzza Mose kuti, “Ndipo (Aroni) atengeko mwazi wa mwana wa mphongo wa ng’ombe, ndikuwaza ndi chala chake patsogolo pa chivundikilirocho, nawazanso mwazi ndi chala chake kasano ndi kaŵiri pasi asanafike pa chivundikilirocho.

-Kodi Aroni ankapanga chiyani ndi magari a nyamawo?

-Ankawawaza pamwamba pa chivundikiliro cha Likasa la Chipangano.

-Kodi magariwo anakatha kulipira machimo awo?

-Iyayi.

-Chilango cha tchimo ndi imfa, kusiyana ndi Mulungu mpaka kalekale ku nyanja ya moto wosatha ndipo tchimo limayenera kuti lidzilipidwa lonse.

-Koma Mulungu analonjeza zodikira kaye osapereka msanga chilango ndi kuŵakhulukira akapita kwa lye mu njira yake.

-Kodi Mulungu ankachita chiyani, Aroni akapanga zimene lye anamulamula, kuwaza magari a nyama pamwamba pa chivundikiliro cha Likasa la Chipangano?

-Mulungu ankadikilira kaye osapereka msanga chilango cha machimo awo kwa chaka chimodzi mpaka malipiro oyenera atachitika.

-Ife sitingathe kumuwuzza Mulungu za m’mene tingadzapitire kwa lye.

-Ife tiyenera kupita kwa Mulungu mu njira imene Mulunguyo akutiwuzza.

-Ife sitingathe kupita kwa Mulungu mu njira yathu.

Chipinda Chopatulikitsitsa chija kamodzi pa chaka.

Tiyeni tiwêrenge Levi 16:2

2-Ambuye anamuwuzaza Mose kuti, "Umuwuzaze Aroni m'bale wako kuti asamalowe nthaŵi zonse ku malo opatulika kuseri kwa msaru yotchinga, ndikuchiyandikira chivundikiliro cha pa likasa, kuti angafe; popeza ndimawoneka mu mtambo pamwamba pa chivundikiliro."

-Kodi chinakachitika ndi chiyani Aroni anakakhala kuti akumalowa Mchipinda Chopatulikitsitsacho m'mene anakafunira?

-Aroni anakafa.

-Aroni amalowa ku Chipinda Chopatulikitsitsacho kamodzi pachaka pa tsiku limene amalisankha Mulungu.

Tiyeni tiwêrenge Levi 16:3

3-Ambuye anamuwuzanso Mose kuti, "Umu ndi m'mene adziloŵera Aroni pa bwalo la malo opatulikalo: adziloŵa ndi ng'ombe ya mphongo ya msembe ya uchimo ndi nkhoa ya mphongo ya msembe yopsereza.

-Kodi Mulungu anamulamula Aroni kuti adzitenga chiyani, pa tsiku limene ankalisankha Mulungu kuti aloŵe Mchipinda Chopatulikitsitsacho?

-Mulungu anamulamula Aroni kuti adzitenga magari a nyama poloŵa Mchipinda Chopatulikitsitsacho.

Tiyeni tiwêrenge Levi 16:14

15. Kodi chifukwa chiyani Mulungu anapereka malamulo ake?

-Kuti awawonetse anthu onse kuyipa kwa mitima yawo ndi machimo awo omwe.

16. Kodi ndi ndani amene angathe kuyiyeretsa mitima yathu yoyipa ndi machimoyi?

-Mulungu yekha.

-Mulungu anapereka malamulo khumi kwa a Isirayeli.

-Chifukwa chakuti Mulungu sankafuna kuti a Isirayeli awayiwale malamulo akewo, Mulungu anaŵalemba pa mapale awiri a miyala.

-Mulungu anamuyitana Mose pamwamba pa phiri la Sinayi lija kuti akatenge mapale awiri a miyala aja.

Tiyeni tiwêrenge Ekisodo 24:12

12-Ambuye anamuwuzaza Mose kuti, "Bwera kwa Ine ku phiri, ndipo udikilire komkuno, ndikupatsa mapale a miyala olemba maphunziro ndi malamulo kuti ndiwaphunzitse anthu."

-Mose anamumvera Mulungu ndipo anapita pa phiri la Sinayi lija.

-Mnyamata wina wake dzina lake Yoswa anatsagana ndi Mose.

Tiyeni tiwêrenge Ekisodo 24:13-15 ndi 18

13-Ndipo Mose ananyamuka pamodzi ndi womu-
tumikira wake, Yoswa, chomcho Mose anakwera pa phiri
la Mulungu.

14-Ndipo anaŵawuza akuluakulu aja kuti,
“Mutidikilire pano, mpaka pamene tibwererepo. Aroni ndi
Huli, muli nawo pompano, ndipo aliyense amene akhale
ndi milandu, apite kwa iwowo.”

15-Mose anakwera mphirimo, ndipo mtambo un-
alivundikira phirilo.

18-Mose analoŵa mu mtambomo mpaka kukafika
pamwamba pa phirilo. Anakhala komweko kwa masiku
makumi anayi, usana ndi usiku.

-Pamene Mose anafika pamwamba pa phirilo, Mulungu
anamupatsa iye malamulo ake khumi aja.

-Pamene Mulungu anamupatsa Mose malamulo khumi
aja, Mulungu anamulamulanso Mose kuti amumangire Iye
chinthu china chake.

-Mulungu anamulamula Mose kuti amumangire Mulunguyo
Malo opatulika.

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 25:8

8-Ambuye anamuwuzwa Mose kuti, “Ndipo
mukandimangire Ine malo opatulika, kuti ndikakhale pakati
pawo.”

-Kodi chifukwa chiyani Mulungu anamulamula Mose kuti
amumangire malo opatulika?

-Kodi Mulungu amasoŵa nyumba yakuti adzikhalamo?
-Iyayi.

-Kodi chifukwa chiyani Mulungu samasoŵa nyumba yakuti

-Kodi nanga chifukwa chiyani Mulungu anaŵawuza a
Isirayeli kuti adzipha nyama chifukwa cha machimo awo?
-Mulungu ankaŵaphunzitsa a Isirayeli kuti chilango cha
tchimo ndi imfa.

-Kodi Mulungu ankachita chiyani akaŵawona magazi a
nyamazo?

-Mulungu akaŵawona magazi a nyamazo, ankasiya kaye
osaŵapatsa msanga chilango a Isirayeli mpaka malipilo
oyenerera pa machimo awowo atachitika.

-Kenako Mulungu anamulamula Mose kuti amudzodze
m’bale wake, Aroni, kuti akhale wamkulu wamsembe.

-Mulungu anamulamulanso Mose kuti aŵadzodzenso ana
amuna a Aroni kuti nawonso akhale amsembe.

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 28:1

1-Ambuye anamuwuzwa Mose kuti, “Umuchotse Aro-
ni, m’bale wako pamodzi ndi ana ake amuna, Nadabu,
Abihu, Eliyazara ndi Itamara pakati pa a Isirayeli, abwere
kwa iwe kuti andichitire Ine ntchito ya msembe.”

-Mulungu anamudzodza Aroni pamodzi ndi ana ache amu-
na kukhala amsembe.

-Koma Aroni yekha, wamkulu wa amsembe onse, ndi
amene amaloredwa kuloŵa ku Chipinda Chopatulikitsitsa
chija.

-Aroni anamulora kuti adziloŵa mchipindacho kamodzi pa
chaka.

-Chifukwa chakuti Mulungu ndi oyera, ndiponso amadana
ndi tchimo lililonse, wamkulu wa a msembe, ankaloŵa ku

mikono isano, kupingasa kwake mikono isano, ndipo msikhu wache mikono itatu.

2-Ndipo ukapangenso nyanga zache pa ngodya zache zinayi; nyanga zache zikhale zoturuka momwemo, ndipo ulikute ndi mkuwa.”

-A Isirayeli akachimwa, Mulungu anaŵalamula iwowo kuti adzibweretsa nyama ndipo adziyiphera pa malo opelekera msembewo okutidwa ndi mkuwa.

-Umu ndi m'mene Mulungu anaŵawuzira a Isirayeli kuti adziyiphera nyamazo:

Tiyeni tiŵerenge Levi 1:4

4-Ndipo ayike dzanja lache pa mutu pa msembe yopsereza; ndipo idzalandiridwa mmalo mwache, kukhala yomupepesera iye.

-Mulungu anamulamula mu Isirayeli kuti akafuna kupha nyama, adziyika dzanja lake pa mutu wa nyamayo, kenako adziyipha.

-Kodi chifukwa chiyani Mulungu anaŵalamula a Isirayeli kuti akafuna kupha nyama, adziyika manja awo pa mutu wa nyama imene akufuna kuyiphayo?

-Mu Isirayeli ankayika dzanja lake pa mutu wa nyama imene ankafuna kuphayo, kuwonetsa kuvomereza pa maso pa Mulungu kuti iyeyo wachimwa ndipo akuyenera kufa, koma Mulungu wavomereza imfa ya nyama kuloŵa m'malo mwa munthuyo.

-Kodi magari a nyama anakatha kulipila pa machimo a a Isirayeli?

-Iyayi.

adzikhalamo?

-Chifukwa chakuti Mulungu ndi mzimu.

-Chifukwa chakuti Mulungu amakhala paliponse pa nthaŵi zonse.

-Kodi nanga chifukwa chiyani Mulungu anamulamula Mose kuti amumangire malo opatulika lye?

-Kodi mukulikumbukira lonjezo limene anapereka Mulungu kwa a Isirayeli?

-Kodi Mulungu anapereka lonjezo lotani kwa a Isirayeli?

-Kodi Mulungu anati kuti achita chiyani, a Isirayeli akaŵamvera malamulo ake onse?

-Mulungu analonjeza zakuti aŵadalitsa a Isirayeli akaŵamvera malamulo ake onse.

-Kodi Mulungu anaŵawuza a Isialayeli kuti lye adzachita chiyani ngati a Isirayeliwo saŵamvera malamulo Ake onse?

-Mulungu anakaŵapatsa a Isirayeli chilango anakakhala kuti saŵamvera malamulo ake onse.

-Kodi a Isirayeli anakatha kuŵamvera malamulo onse a Mulungu?

-Iyayi.

-Kodi Mulungu anadziŵa zakuti a Isirayeli satha kuŵamvera malamulo ake onse?

-Inde.

-Kodi chilango cha anthu amene akuphwanya lamulo ngakhale limodzi la Mulungu ndi chotani?

-Imfa mnyanja ya moto wosatha.

-Ichi ndi chifukwa chake Mulungu anamulamula Mose kuti amumangire malo opatulika.

-Chifukwa chakuti Mulungu anaŵakonda a Isirayeli kwam-biri, Iye sanafune kuti a Isirayeliwo akhale mnyanja ya mo-to wosatha.

-Chifukwa chakuti Mulungu sanafune kuti a Isirayeli akhale mnyanja ya moto wosatha, Mulungu anapereka njira ya-kuti apulumukire a Isirayeli.

-Iyi ndiye njira imene anapereka Mulungu kwa a Isirayeli:

-A Isirayeli akachita tchimo ndi kuphwanya limodzi mwa malamulo a Mulungu aja, a Isirayeliwo ankapita ku malo opatulika aja atatenga magazi a nyama.

-Kodi Mulungu ankachita chiyani akaŵawona magazi a nyamawo?

-Mulungu akaŵawona magazi a nyamawo, Iye ankasiya kaye osaŵapatsa chilango a Isirayeli mpaka malipiro oy-enelera atachitika.

-Kodi Mulungu anafuna kuti Mose amange bwanji malo ake opatulika aja?

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 25:9

9-Ambuye anamuwuzza Mose kuti, “Mukamange ka-chisi opatulika ndi zonse za mkati mwake ngati m’mene ndikuwuzireni kapangidwe kake.”

-Kodi Mulungu ankafuna kuti Mose ndi a Isirayeli amange bwanji malo opatulikawo?

-Ngati m’mene anamulamulilira Mulungu.

31-Ambuye anamuwuzza Mose kuti, “Ukawumbe nsaru yotchinga ya thonje la madzi, lofiirira ndi lofiira, la bafuta wa thonje labwino kwambiri, ukapetere limodzi ndi akerubi ndipo tchitoyo yigwiridwe ndi mmisiri.

33-Ndipo ukakoleke nsalu yotchingirayo pa zokow-erazo, nuloŵetse likasa la Mboni kuseli kwa nsalu yotch-ingirayo. Ndipo nsaru yotchingirayo, idzakugaŵirani pakati pa malo opatulika ndi opatulikitsitsa.”

-Kodi tanthawuzo la nsaru yogaŵa pakati pa Chipinda Chopatulika ndi Chipinda Chopatulikitsitsa ndi lotani?

-Nsaruyo imaŵakumbutsa a Isirayeli kuti ali osiyidwa ndi Mulungu chifukwa cha machimo awo.

-Tchimo limasiyanitsa Mulungu ndi anthu ngati m’mene yinkasiyanitsira nsaru ija pakati pa Chipinda Chopatulika ndi Chipinda Chopatulikitsitsa.

-Atatha kuyika nsaruyo, Mulungu anamulamula Mose kuti ayike Likasa la Chipanganolo M’chipinda Chopatuliki-tsitsamo.

-Mulungu anamulamulanso Mose kuti amange mpanda wozungulira malo opatulikawo.

-Mkati mwa mpandamo, kumaso kwa malo opatulikawo, Mulungu anamulamula Mose kuti amange guwa la msem-be lopangidwa ndi mitengo yabwino kwambiri yokutidwa ndi mkuwa.

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 27:1-2

1-Ambuye anamuwuzanso Mose kuti, “Ndipo upan-ge guwa la msembe la mtengo wa sitimu, utali wache

chivundikilirocho.

-Mulungu anamulamula Mose kuti apange kerubi wina ku mbali imodzi ya chivundikilirocho, kerubi wina akhale ku mbali ina ya chivundikiliro cha Likasa la Chipanganolo.

-Mulungu analamula kuti akerubiwo adziyang'anana, ndipo afunyulire mapiko awo m'mwamba kuti adzipereka nthuzi pa chivundikiliro cha Likasa la Chipanganolo, nkhope zawo zitayang'ana pasi pa chivundikilirocho.

-Kenako Mulungu anamulamula Mose kuti ayike chivundikilirocho pamwamba pa Likasa la Chipanganopo.

Tiyeni tiwêrenge Ekisodo 25:21-22

21-Ambuye anamuwuzira Mose kuti, "Ukayike chivundikilirocho pamwamba pa likasalo, ndi kuyikamo Mboni imene ndidzakupatseyo mu likasamo.

22-Ndipo pomwepo ndidzakumana ndi iwe, ndi kulankhula ndi iwe, ndiri pamwamba pa chivundikilirocho, pakati pa akerubi awiriwo okhala pa likasa la Mboni, ndipo ndidzakupatsa malamulo a ana a Isirayeli.

-Mulungu anamulamula Mose kuti ayike mkati mwa Likasa la Chipanganolo mapale awiri a miyala amene Mulunguyo analembapo malamulo khumi aja.

-Ulemelero wa Mulungu udzakhala ndi a Isirayeli pamwamba pa chivundikiliro cha Likasa la Chipanganolo.

-Mulungu anamulamulanso Mose kuti ayike nsaru yotch-inga (yogaŵa) pakati pa Chipinda Chopatulika ndi Chipinda Chopatulikitsitsa.

Tiyeni tiwêrenge Ekisodo 26:31 ndi 33

-Ngati m'mene Mulungu anamulamulilila Nowa kapan-gidwe ka chombo, chomchoso Mulungu anamulamulila Musa kuti amange malo opatulikawo ngati m'mene anamuwuzira Mulungu.

-Ife sitingathe kumuwuzira Mulungu m'mene tingafikire kwa lye.

-Ife tingathe kufika kwa Mulungu kupitira mu njira imene lye angatiwuze.

-Ife sitingathe kupita kwa Mulungu kupitira mu njira yathu.

-Ife tiyenera kupita kwa Mulungu kupitira mu njira ya Mulungu yekha.

-Kodi timaphunzira kuti za njira ya Mulungu?

-M'buku la Mulungu, Bayibulo.

-Kodi Mulungu anaŵalamula a Isirayeli kuti amange ndi chiyani malo opatulikawo?

-Zikopa za nyama ndi zinthu zina zopangidwa ndi ubweya wa mbuzi.

-Kenako Mulungu anamulamula Mose kuti amange zipinda ziwiri mkati mwa malowo.

-Chipinda choyamba chinkatchedwa kuti Chipinda Chopatulika.

-Chimenechi chinali chipinda cha Mulungu.

-Anthu ochepa okha ndi amene ankaloledwa kuloŵa mchipinda choyambachi.

-Chipinda chachiwiri chinkatchedwa kuti Chipinda Chopatulikitsitsa.

-Chipinda chimenechi chinali cha Mulungu yekha.

-Munthu m'modzi yekha ndi amene ankaloŵa ku Chipinda Chopatulikitsitsachi kamodzi pa chaka.

-Izi zinkakhala chomchi chifukwa chakuti ulemelero wa Mulungu unakakhala M'chipinda Chopatulikitsitsachi.

-A Isirayeli anakamanga malo opatulikawo malingana ndi m'mene Mose anaŵawuzira, ndiye kuti ulemelero wa Mulungu unakaloŵa Mchipinda Chopatulikitsitsacho.

-Kenako Mulungu anamulamula Mose kuti apange chinthu chakuti achiyike M'chipinda Chopatulikitsitsacho.

-Chinthucho chinkatchedwa kuti Likasa la Chipanganolo.

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 25:10-11

10-Ambuye anamuwuzira Mose kuti, "Ndipo ukapange likasa la mtengo wa sitimu. Utali wache, mikono iŵiri ndi theka, kupingasa kwache, mkono ndi theka, msinkhu wache, mkono ndi theka.

11-Ndipo ulikute ndi golide wabwino kwambiri, ulikute mkati ndi panja, ndipo ulipangire mkombero wa golide kuzungulira lonselo."

-Mulungu analamula kuti Likasa la Chipanganolo lipangidwe ndi mtengo wabwino kwambiri.

-Mulungu analamulanso kuti Likasa la Chipanganolo likutidwe ndi golide.

-Mulungu analamulanso kuti Likasa la Chipanganolo likhale mikono iŵiri ndi theka, utali wache, mikono iŵiri ndi theka, kupingasa kwache ndi mkono ndi theka msinkhu wache.

-kenako, Mulungu anamulamula Mose kuti apange chivundikiliro cha Likasa la Chipanganolo.

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 25:17

17-Ambuye anamuwuzira Mose kuti, "Ukapangenso chivundikiliro cha golide wabwino kwambiri, chikhale mikono yiŵili ndi theka utali wache, mkono ndi theka kupingasa kwake.

-Mulungu analamula kuti apange chivundikiliro cha Likasa la Chipanganolo cha golide weniweni.

-Mulungu analamula kuti chivundikilirocho chikhale mikono iŵiri ndi theka utali wache, mkono ndi theka kupingasa kwache.

-Pamwamba pa chivundikilirocho ndi pamene udzikhala ulemelero wa Mulungu ndi a Isirayeli.

-Kenako Mulungu anamulamulanso Mose kuti apange akerubi aŵiri a golide amene akhale pamwamba pa chivundikilirocho.

Tiyeni tiŵerenge Ekisodo 25:18-20

18-Ambuye anamuwuzira Mose kuti, "Ukapangenso akerubi aŵiri a golide; uwasule mapangidwe ake, pa mathungo ake aŵiri a chivundikilirocho.

19-Ndipo upange kerubi m'modzi ku thungo lina, kerubi wina ku thungo lina; upange akerubi ochokera ku chivundikilirocho, pa mathungo ake aŵiri.

20-Ndipo akerubi afunyulire mapiko awo m'mwamba, ndi kuphimba chivundikilirocho ndi mapiko awo, ndipo nkhope zawo zipenyane; nkhope za akerubu zipenye ku